



Rozwiązania podatkowe na rzecz badań, rozwoju i innowacji: preferencja IP Box

Wprowadzenie preferencji IP Box

Wprowadzenie zachęty podatkowej **IP Box**

W polskim systemie podatkowych oraz niepodatkowych zachęt w zakresie badań, rozwoju i innowacji brakowało rozwiązania podatkowego domykającego łańcuch wartości związany z procesem tworzenia i komercjalizacji innowacyjnych rozwiązań będących efektem prac B+R.

Potrzeba wprowadzenia zachęty podatkowej odnoszącej się do dochodów uzyskiwanych z komercjalizacji praw własności intelektualnej będących wynikiem prowadzonej przez podatnika działalności B+R – **IP Box**.

Bez IP Box:

- Wykorzystywanie przez podatników infrastruktury i finansowania do tworzenia/rozwijania rozwiązań innowacyjnych bez „sprawiedliwego udziału” Polski w przychodach z komercjalizacji praw własności intelektualnej
- Przenoszenie wyników prac B+R wytworzonych/rozwiniętych na terenie Polski do jurysdykcji podatkowych oferujących preferencyjne opodatkowanie dochodów z praw własności intelektualnej – przenoszenie zysków prowadzące do obniżenia podstawy opodatkowania lub jej braku.

IP Box – zgodność regulacji z wytycznymi OECD

OECD opracowało wytyczne w ramach inicjatywy *Base Erosion and Profit Shifting (BEPS)* zawarte w raporcie dotyczącym **Działania Nr 5 - Efektywne zwalczanie szkodliwych praktyk podatkowych przy uwzględnieniu transparentności i rzeczywistej działalności podatników.**

Wszystkie kraje, w których funkcjonuje reżim IP oraz kraje, które planują wprowadzenie preferencyjnego opodatkowania dochodów z praw własności intelektualnej są zobowiązane do dostosowania swoich regulacji do wytycznych OECD.

- Raport zawiera wytyczne dot. konstrukcji ulgi podatkowej
- Wytyczne wprowadzają tzw. *podejście nexus (Modified Nexus Approach)* - konieczność zachowania związku między poniesionymi kosztami, prawami własności intelektualnej oraz osiąganym dochodem z tych praw
- korzyści wynikające z ulgi podatkowej uzależnione są od zakresu działalności B+R podejmowanej przez podatnika

Polski IP Box jest zgodny z wytycznymi OECD i został pozytywnie oceniony przez Forum ds. Szkodliwych Praktyk Podatkowych (FHTP) jako „nieszkodliwy”.

Ulga B+R i IP Box – zamknięcie łańcucha wartości procesu

Dwa rodzaje zachęt podatkowych wspierających proces innowacji jako całość:

„Front-end”

Ulga B+R

- wspiera podatników prowadzących działalność B+R
- zachęca/stymuluje przedsiębiorców do podejmowania prac badawczo-rozwojowych

„Back-end”

IP Box

- zwiększenie atrakcyjności prowadzenia w Polsce działalności B+R przez polskie i zagraniczne przedsiębiorstwa
- zachęta dla komercjalizacji rezultatów działalności B+R w Polsce
- pełni funkcję retencyjną dla innowacyjnych rozwiązań
- wpłynie na tworzenie wysoko jakościowych miejsc pracy w innowacyjnych sektorach.

- ✓ Podatnik może zdecydować, czy skorzysta z ulgi B+R, czy z preferencji IP Box. Możliwe jest skorzystanie z obu rozwiązań w tym samym roku podatkowym wobec różnych kategorii dochodu – z ulgi B+R wobec dochodu opodatkowanego na zasadach ogólnych, a IP Box wobec dochodu z kwalifikowanych praw własności intelektualnej.

Ogólne zasady korzystania z IP Box

IP Box – zakres i zasady stosowania

Preferencyjne opodatkowanie **obniżoną 5% stawką podatku** dochodu osiągniętego z komercjalizacji kwalifikowanych praw własności intelektualnej podatnika, podlegającego opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

- ✓ Działalność B+R prowadzona przez podatnika musi być bezpośrednio związana z wytworzeniem, rozwinięciem lub ulepszeniem kwalifikowanego prawa własności intelektualnej
- ✓ Dochód z kwalifikowanych praw własności intelektualnej podlegać ma opodatkowaniu w Polsce
- ✓ Podatnik korzystający z preferencyjnego opodatkowania musi spełnić określone wymogi ewidencyjne
- ✓ Podatnik ma prawo korzystać z IP Box przez cały okres trwania ochrony prawa własności intelektualnej
- ✓ Możliwe jest skorzystanie z IP Box w Polsce bez transferu prawa własności intelektualnej do Polski np. w sytuacji, gdy prace B+R były prowadzone przez stały zakład w Polsce, stały zakład ma też wyłączne prawo do korzystania z danego prawa i dochody z komercjalizacji tego prawa są opodatkowane w Polsce.



Działalność badawczo-rozwojowa

IP Box – działalność badawczo-rozwojowa

Definicja działalności badawczo – rozwojowej:

- Działalność twórcza
- Obejmująca **badania naukowe lub prace rozwojowe**
- Podejmowana w sposób **systematyczny**
- Jej **celem** jest zwiększanie zasobów wiedzy oraz wykorzystanie zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań

IP Box – wymóg prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej

Zakres działalności badawczo-rozwojowej

Działalność badawczo-rozwojowa

Badania naukowe

Prace rozwojowe

Badania
podstawowe

Badania
aplikacyjne

IP Box – wymóg prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej

Prace rozwojowe

działalność obejmująca **nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności**, w tym w zakresie narzędzi informatycznych lub oprogramowania, do planowania produkcji oraz projektowania i tworzenia zmienionych, ulepszonych lub nowych produktów, procesów lub usług, **z wyłączeniem** działalności obejmującej rutynowe i okresowe zmiany wprowadzane do nich, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń



Nowe zastosowanie istniejącej wiedzy

IP Box – wymóg prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej

Badania naukowe



Badania podstawowe

prace empiryczne lub teoretyczne mające przede wszystkim na celu zdobywanie nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne

Badania aplikacyjne

prace mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności, nastawione na opracowywanie nowych produktów, procesów lub usług lub wprowadzanie do nich znaczących ulepszeń

Katalog kwalifikowanych praw własności intelektualnej

IP Box – kwalifikowane prawa własności intelektualnej

Zamknięty (ale szeroki) katalog kwalifikowanych praw własności intelektualnej

- patent
- prawo ochronne na wzór użytkowy
- prawo z rejestracji wzoru przemysłowego
- prawo z rejestracji topografii układu scalonego
- dodatkowe prawo ochronne dla patentu na produkt leczniczy lub produkt ochrony roślin
- prawo z rejestracji produktu leczniczego i produktu leczniczego weterynaryjnego dopuszczonych do obrotu
- wyłączne prawo, o którym mowa w ustawie o ochronie prawnej odmian roślin
- autorskie prawo do programu komputerowego

Przepisy IP Box stosuje się również do:

- ❖ ekspektatywy uzyskania kwalifikowanego prawa własności intelektualnej (dane prawo nie jest jeszcze prawnie chronione, ale rozpoczęła się procedura związana z otrzymaniem tej ochrony) od dnia zgłoszenia lub złożenia wniosku o uzyskanie prawa ochronnego

Dochód z kwalifikowanych IP

IP Box – dochód z IP

Jaki dochód kwalifikuje się do ulgi?

Zgodnie z przepisami ustawy o PIT oraz CIT dochodem, który może kwalifikować się do ulgi IP Box jest dochód z kwalifikowanych praw własności intelektualnej osiągnięty przez podatnika w roku podatkowym:

- z opłat lub należności wynikających z umowy licencyjnej dotyczącej kwalifikowanego IP
- ze sprzedaży kwalifikowanego IP
- z kwalifikowanego IP uwzględnionego w cenie sprzedaży produktu lub usługi (*tzw. dochód wbudowany*)
- z odszkodowania za naruszenie praw wynikających z kwalifikowanego IP, jeżeli zostało uzyskane w postępowaniu spornym, sądowym albo arbitrażu.

W celu ustalenia dochodu z kwalifikowanego IP uwzględnionego w cenie sprzedaży produktu lub usługi (*dochodu wbudowanego*), podatnik jest obowiązany stosować **zasady cen transferowych**.

Podstawa opodatkowania

IP Box – podstawa opodatkowania

Podstawa opodatkowania w IP Box

Podstawę opodatkowania stanowi suma kwalifikowanych dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej osiągniętych w roku podatkowym.

Jak obliczyć **kwalifikowany dochód z IP** podlegający opodatkowaniu obniżoną 5% stawką podatku:

$$\begin{array}{|c|} \hline \text{Dochód z IP} \\ \text{(wyodrębniony z} \\ \text{całości dochodu} \\ \text{podatnika)} \\ \hline \end{array} \times \frac{(a + b) * 1,3}{a + b + c + d} = \begin{array}{|c|} \hline \text{Kwalifikowany} \\ \text{dochód z IP} \\ \text{(podlegający} \\ \text{opodatkowaniu 5\%} \\ \text{stawką)} \\ \hline \end{array}$$

Poszczególne litery we wzorze oznaczają koszty poniesione przez podatnika na:

a – prowadzoną bezpośrednio przez podatnika działalność badawczo – rozwojową związaną z kwalifikowanym prawem własności intelektualnej,

b – nabycie wyników prac badawczo – rozwojowych związanych z kwalifikowanym prawem własności intelektualnej, innych niż wymienione w lit. d, od podmiotu niepowiązanego,

c – nabycie wyników prac badawczo – rozwojowych związanych z kwalifikowanym prawem własności intelektualnej, innych niż wymienione w lit. d, od podmiotu powiązanego,

d – nabycie przez podatnika kwalifikowanego prawa własności intelektualnej.

W przypadku gdy wartość wskaźnika we wzorze jest większa od 1, przyjmuje się, że **wartość ta wynosi 1**.

IP Box – wymóg prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej

Podstawowym warunkiem jaki musi spełnić podatnik, który chce skorzystać z IP Box jest **prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej**, która doprowadziła do wytworzenia, rozwinięcia lub ulepszenia kwalifikowanego IP.

Podatnik nie musi prowadzić prac B+R samodzielnie, może zlecić wykonanie tych prac innemu podmiotowi.

Prawo do opodatkowania 5% stawką podatkową dochodów uzyskanych z kwalifikowanych IP **nie jest uzależnione od wielkości podmiotu ani też formy prowadzonej przez niego działalności badawczo-rozwojowej.**

Ważne! Definicja działalności badawczo-rozwojowej w przypadku IP Box jest taka sama jak przy uldze B+R. **Jednakże podatnik nie musi korzystać z ulgi B+R aby móc skorzystać z preferencyjnego opodatkowania dochodów z kwalifikowanych IP. Obie preferencje nie są od siebie uzależnione.**

Podatnik **musi** jednak **przyczynić się twórczo do powstania kwalifikowanego IP**, tj. poprzez wytworzenie, rozwinięcie lub ulepszenie kwalifikowanego IP.

* To oznacza, że podatnik, który na przykład nabył patent (lub inne kwalifikowane IP) ale nie rozwinął lub nie ulepszył nabytego, opatentowanego kwalifikowanego IP, nie będzie mógł skorzystać z preferencyjnego 5% opodatkowania zgodnie z przepisami o IP Box.

IP Box – preferencja roczna

IP Box – preferencja po zakończeniu roku podatkowego

Preferencja IP Box jest rozwiązaniem, z którego podatnik może skorzystać po zakończeniu roku podatkowego, w zeznaniu rocznym.

Ważne! Podatnicy nie mają możliwości skorzystania z preferencji IP Box w trakcie roku podatkowego poprzez pomniejszenie zaliczek na podatek dochodowy (takie same zasady obowiązują przy korzystaniu z ulgi na działalność badawczo-rozwojową).

IP Box – ewidencja

Ewidencja

Na podatniku ciąży obowiązek prowadzenia **szczegółowej ewidencji w sposób zapewniający ustalenie przychodów, kosztów uzyskania przychodów oraz dochodów (straty) przypadających na każde kwalifikowane IP.**

Ważne! Przepisy o IP Box nie narzucają podatnikom konkretnej formy ewidencjonowania zdarzeń na cele stosowania preferencji IP Box. Wymóg zapewnienia ww. wyodrębnionej ewidencji nie oznacza prowadzenia odrębnych ksiąg rachunkowych, lecz wyodrębnienie operacji gospodarczych w księgach rachunkowych, przykładowo na kontach ksiąg pomocniczych.

Przykładowo przed poniesieniem kosztów uzyskania przychodów związanych z danym kwalifikowanym IP podatnik powinien zaplanować i wprowadzić odpowiednią wyodrębnioną ewidencję księgową w obszarze ksiąg rachunkowych. Może to wymagać od podatnika wydzielenia w swojej ewidencji odrębnych kont, na przykład kont analitycznych, na których prowadzona będzie ewidencja wydatków kwalifikowalnych w podziale na każde kwalifikowane IP odrębnie.

IP Box – dochód opodatkowany w Polsce

IP Box tylko dla dochodu z kwalifikowanych IP podlegającego opodatkowaniu w Polsce

- Podatnik, może skorzystać z IP Box **tylko wówczas, gdy osiągnięty przez niego dochód z kwalifikowanych IP podlega opodatkowaniu w Polsce.**

Oznacza to, że preferencyjną 5% stawkę podatkową podatnik może zastosować wobec dochodu osiągniętego za granicą, o ile dochód ten może być dochodem z kwalifikowanych IP w rozumieniu przepisów o IP Box oraz **podlega faktycznemu opodatkowaniu w Polsce.**

- Preferencja IP Box może mieć **również** zastosowanie do **zagranicznego podatnika** osiągającego dochody na terytorium Polski z prowadzonej działalności gospodarczej w Polsce za pośrednictwem położonego w Polsce **stałego zakładu.**

IP Box – ekspektatywa

Istnieje możliwość warunkowego korzystania z preferencyjnego opodatkowania na podstawie **ekspektatywy**.

Ekspektatywa uzyskania kwalifikowanego IP jest okresem oczekiwania na przyznanie ochrony prawnej.

IP Box można stosować już od momentu zgłoszenia lub złożenia wniosku o uzyskanie prawa ochronnego dla danego prawa własności intelektualnej. Oznacza to, że w zeznaniu rocznym, a dokładnie za okres pomiędzy dokonaniem zgłoszenia lub złożeniem wniosku o uzyskanie ochrony, a pozytywną jego weryfikacją przez odpowiedni organ, możliwe będzie obliczanie kwalifikowanego dochodu oraz stosowanie preferencyjnej 5% stawki podatkowej.

Ważne! W przypadku wycofania zgłoszenia lub wniosku, odmowy udzielenia prawa ochronnego, odrzucenia zgłoszenia lub odrzucenia wniosku o rejestrację należy opodatkować dochód z kwalifikowanego IP na zasadach, na jakich byłby opodatkowany bez zastosowania preferencyjnego opodatkowania.

IP Box – przykład

Przykład:

Podatnik w 2019 r. prowadził bezpośrednio działalność badawczo-rozwojową nad wynalezieniem środka ochronnego roślin cebulkowatych. W tym samym roku podatnik poniósł koszty związane z kwalifikowanym IP w wysokości 200 000 zł, co spowodowało u niego stratę w wysokości 150 000 zł. W 2020 r. podatnik uzyskał dodatkowe prawo ochronne dla patentu na produkt ochronny roślin, po czym rozpoczął produkcję i sprzedaż środka ochronnego. Jego przychody z kwalifikowanych IP w 2020 r. wyniosły 1 300 000 zł, natomiast koszty uzyskania przychodu z kwalifikowanych IP to 500 000 zł. Podatnik w latach 2019-2020 nie nabywał wyników prac badawczo-rozwojowych (b i c) ani kwalifikowanego prawa własności intelektualnej (d). Podatnik w 2020 r. pomniejsza dochód o stratę 150 000 zł na kwalifikowanym IP jednorazowo.

Wskaźnik: $700\ 000 \times 1,3 / 700\ 000 = 1,3 = 1$

Dochód w 2020 r. $1\ 300\ 000\ \text{zł} - 500\ 000\ \text{zł} - 150\ 000\ \text{zł} = 650\ 000\ \text{zł}$

Dochód z IP w 2020 r. – $650\ 000\ \text{zł} \times 1 = 650\ 000\ \text{zł}$

Podatek do zapłaty: $650\ 000 \times 5\% = 32\ 500\ \text{zł}$

IP Box – przykład

Przykład:

Podatnik w ramach prowadzonej przez siebie działalności badawczo-rozwojowej wytworzył wynalazek i 01.02.2019 r. dokonał zgłoszenia swojego wynalazku do Urzędu Patentowego RP w celu uzyskania patentu. Procedura przyznania patentu może trwać kilka lat. Podatnik w zeznaniu rocznym, za okres ekspektatywy uzyskania kwalifikowanego IP (tj. za okres od momentu zgłoszenia wynalazku, czyli w tym przypadku od 01.02.2019 r.), może stosować w stosunku do dochodu z kwalifikowanego IP preferencyjną 5% stawkę podatkową.

Dziękuję za uwagę.

Kontakt:

Departament Podatków Dochodowych

sekretariat.dd@mf.gov.pl
